

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3351/2535

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ประกันสังคม มาตรา 65, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 66, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 67, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 46

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายว่าอย่างไร แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในจดหมาย จึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติ มาตรา 4 แห่ง ป.พ.พ. คือ มาตรา 1552, 1553 และ 1559 ซึ่งหมายถึงสามีภริยาที่จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า คู่สมรสตามพ.ร.บ. ประกันสังคม มาตรา 65 วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภริยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่ น.ภริยาโจทก์คลอดบุตรโจทก์และ น. ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันน. จึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณี น. คลอดบุตร.

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคมพ.ศ. 2533 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ต่อสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัย แต่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าคลอดบุตรเนื่องจากมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยโจทก์เห็นว่า คำว่าคู่สมรสตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 นั้นมีความหมายเพียงว่า ชายหญิงที่อยู่กินเป็นสามีภริยากันตามประเพณีเท่านั้นขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลย และให้จำเลยจ่ายเงินค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน 2,500 บาทจำเลยให้การด้วยวาจาว่า จำเลยไม่ต้องจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนค่าคลอดบุตรให้แก่โจทก์ เนื่องจากขณะที่ภริยาโจทก์คลอดบุตรภริยาของโจทก์ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคู่สมรสของโจทก์วันนัดพิจารณาและนัดสืบพยานโจทก์ โจทก์และจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงกันว่า ขณะที่โจทก์ยื่นคำขอรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร โจทก์ทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทนิมิตสุโขทัย จำกัด และโจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 โดยจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมาแล้วไม่น้อยกว่า 210 วัน และโจทก์มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร ตามที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 กำหนดไว้สำหรับกรณีคลอดบุตร คณะกรรมการแพทย์กำหนดให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนอัตราเหมาจ่ายเป็นเงิน 2,500 บาท เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรเนื่องจากนางนฤมล ที่ปกรวรรกุล ภริยาของโจทก์คลอดบุตรตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2534 ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรตามคำขอเนื่องจากนางนฤมลมิได้เป็นคู่สมรสของ

ผู้ประกันตน รายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 3 โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2535 โจทก์ได้รับทราบคำสั่งคณะกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 4 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบคำสั่งของคณะกรรมการอุทธรณ์ โจทก์ได้จดทะเบียนสมรสกับนางนฤมลเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 และนางนฤมลคลอดบุตรเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2534 โจทก์และจำเลยไม่ติดใจสืบพยานศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "แม้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายอย่างไรดังที่โจทก์อุทธรณ์ก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในกฎหมายจึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติ มาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกรณีนี้ก็คือบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวซึ่งมีบทบัญญัติถึงคำว่า "คู่สมรส" อยู่ในมาตรา 1452, 1453 และ มาตรา 1459 ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยเงื่อนไขการสมรสโดยมาตรา 1452 บัญญัติว่า "ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้" มาตรา 1453 บัญญัติว่า "หญิงที่สามียาหรือที่การสมรสสิ้นสุดลงด้วยประการอื่นจะทำการสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการสมรสได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามร้อยสิบวัน เว้นแต่... (2) สมรสกับคู่สมรสเดิม..." และมาตรา 1459 บัญญัติว่า "การสมรสในต่างประเทศระหว่างคนที่มีสัญชาติไทยด้วยกันหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย จะทำตามแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศนั้นก็ได้ ในกรณีที่คู่สมรสประสงค์จะจดทะเบียนตามกฎหมายไทย ให้พนักงานทูตหรือกงสุลไทยเป็นผู้รับจดทะเบียน" ซึ่งคำว่า "คู่สมรส" ในบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าหมายถึงชายหญิงที่ทำการสมรสกันและการสมรสที่ว่านั้นจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 1457 ที่บัญญัติว่า "การสมรสตามประมวลกฎหมายนี้จะมีได้เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น" ดังนี้ จะเห็นได้ว่าชายหญิงที่จะเป็นคู่สมรสกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นจะต้องสมรสกันโดยจดทะเบียนสมรสด้วย ดังนั้นคำว่า "คู่สมรส" ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กล่าวมาแล้วจึงหมายถึงสามีภริยาซึ่งจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า "คู่สมรส" ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภริยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่นางนฤมลภริยาโจทก์คลอดบุตร โจทก์และนางนฤมलयังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน นางนฤมลจึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีที่น่างนฤมลคลอดบุตร ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยอุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน. ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3351/2535 นาย อุกฤษณ์ กฤตธนธ์ รัศมีโจทก์สำนักงาน ประกัน สังคมจำเลย ป.พ.พ. ม. 4, ม. 1457 พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ม. 65 แม้ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายว่าอย่างไร แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในจดหมาย จึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติ มาตรา 4 แห่ง ป.พ.พ. คือ มาตรา 1552, 1553 และ 1559 ซึ่งหมายถึงสามีภริยาที่จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า คู่สมรสตามพ.ร.บ. ประกันสังคม มาตรา 65

วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามภริยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่ภริยาโจทก์คลอดบุตรโจทก์และ น. ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน. จึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีนี้ น. คลอดบุตร.โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคมพ.ศ. 2533 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ต่อสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัย แต่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าคลอดบุตรเนื่องจากมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยโจทก์เห็นว่า คำว่าคู่สมรสตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533นั้นมีความหมายเพียงว่า ชายหญิงที่อยู่กินเป็นสามีภริยากันตามประเพณีเท่านั้นขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลย และให้จำเลยจ่ายเงินค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน 2,500 บาทจำเลยให้การด้วยวาจาว่า จำเลยไม่ต้องจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนค่าคลอดบุตรให้แก่โจทก์ เนื่องจากขณะที่ภริยาโจทก์คลอดบุตรภริยาของโจทก์ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคู่สมรสของโจทก์วันนัดพิจารณาและนัดสืบพยานโจทก์ โจทก์และจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงกันว่า ขณะที่โจทก์ยื่นคำขอรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร โจทก์ทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทนิมิตสุโขทัย จำกัด และโจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 โดยจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมาแล้วไม่น้อยกว่า 210 วัน และโจทก์มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร ตามที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 กำหนดไว้สำหรับกรณีคลอดบุตร คณะกรรมการแพทย์กำหนดให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนอัตราเหมาจ่ายเป็นเงิน 2,500 บาท เมื่อวันที่21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร เนื่องจากนางนฤมล ทีปกรวรกุล ภริยาของโจทก์คลอดบุตรตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2534 ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรตามคำขอเนื่องจากนางนฤมลมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน รายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 3 โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม2535 โจทก์ได้รับทราบคำสั่งคณะกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข4 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบคำสั่งของคณะกรรมการอุทธรณ์ โจทก์ได้จดทะเบียนสมรสกับนางนฤมลเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 และนางนฤมลคลอดบุตรเมื่อวันที่ 7ตุลาคม 2534 โจทก์และจำเลยไม่ติดใจสืบพยานศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "แม้พระราชบัญญัติประกันสังคมพ.ศ.2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายอย่างไรดังที่โจทก์อุทธรณ์ก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในกฎหมายจึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกรณีนี้ก็คือบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวซึ่งมีบทบัญญัติถึงคำว่า "คู่สมรส" อยู่ในมาตรา 1452, 1453 และ มาตรา 1459ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยเงื่อนไขการสมรสโดยมาตรา 1452 บัญญัติว่า"ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้" มาตรา

1453บัญญัติว่า "หญิงที่สามีตายหรือที่การสมรสสิ้นสุดลงด้วยประการอื่นจะทำการสมรสใหม่ได้ ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการสมรสได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามร้อยสิบวัน เว้นแต่...(2) สมรสกับ คู่สมรสเดิม..."และมาตรา 1459 บัญญัติว่า "การสมรสในต่างประเทศระหว่างคนที่มีสัญชาติไทย ด้วยกันหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย จะทำตามแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายไทยหรือ กฎหมายแห่งประเทศนั้นก็ได้ ในกรณีที่คู่สมรสประสงค์จะจดทะเบียนตามกฎหมายไทย ให้ พนักงานทูตหรือกงสุลไทยเป็นผู้รับจดทะเบียน" ซึ่งคำว่า "คู่สมรส" ในบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่า หมายถึงชายหญิงที่ทำการสมรสกันและการสมรสที่ว่านั้นจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 1457 ที่บัญญัติว่า"การสมรสตามประมวลกฎหมายนี้จะมีได้เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น" ดังนี้ จะเห็นได้ว่าชายหญิงที่จะเป็นคู่สมรสกันตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นจะต้องสมรสกันโดยจดทะเบียนสมรสด้วย ดังนั้นคำว่า "คู่สมรส" ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กล่าวมาแล้วจึงหมายถึงสามี ภรรยาซึ่งจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า "คู่สมรส" ตามพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่นางนฤมลภริยาโจทก์ตลอดบุตร โจทก์และนางนฤมลยังไม่ได้ จดทะเบียนสมรสกัน นางนฤมลจึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีที่ นางนฤมลตลอดบุตร ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยอุทธรณ์ ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน.(ขวลิต พรายภู-ตัน เวทไว-ราเชนทร์ จัมปาสุต)แหล่งที่มา สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกาหมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลข คดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขเหตุอุทธรณ์ซึ่งเป็นหญิงแล้วตลอดบุตร ลูกจ้างนั้นมีสิทธิตามกฎหมาย4 ประการ คือ ประการแรก ลูกจ้างหญิงมีสิทธิลาเพื่อการคลอดครรภ์ละ 90 วัน ตามข้อ 18 แห่ง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน 2515 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 13 ลงวันที่ 28 เมษายน 2536 ลูกจ้างหญิงซึ่งมีสิทธิลาเพื่อ การคลอดนั้น ไม่ว่าจะมิคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ล้วนแต่มีสิทธิลาเพื่อการคลอดได้ทั้งสิ้น การลาเพื่อการคลอดจำนวน 90 วันนี้ นับเพิ่มจากวันลาป่วยซึ่งลูกจ้างสามารถลาป่วยโดยได้รับ ค่าจ้างจำนวนปีละไม่เกิน 30 วันทำงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ข้อ 12 กฎหมาย กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อการคลอดทั้งก่อนคลอดและหลังคลอดรวมแล้วไม่เกิน 90 วัน ประการที่สอง ลูกจ้างหญิงมีสิทธิได้ค่าจ้างในระหว่างลาเพื่อการคลอดจากนายจ้างไม่เกิน 45 วัน โดยได้รับในอัตราค่าจ้างปกติที่เคยได้รับ การลาเพื่อการคลอด ส่วนที่เกิน 45 วัน ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้ ค่าจ้างจากนายจ้างเว้นแต่นายจ้างจะมีระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานระบุให้จ่ายค่าจ้างช่วงที่ เกิน 45 วันด้วยก็ให้เป็นไปตามนั้นหากนายจ้างไม่มีระเบียบข้อบังคับเช่นนั้น ส่วนที่เกิน 45 วันนั้น ลูกจ้างต้องรับเป็นเงินทดแทนการขาดรายได้จากสำนักงานประกันสังคมตามสิทธิประการที่สี่ ประการที่สาม ลูกจ้างหญิงนั้นมีสิทธิได้ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรตามพระราชบัญญัติ ประกันสังคม มาตรา 65 สำหรับลูกจ้างหญิง ซึ่งเป็นผู้ประกันตนนั้น ไม่ว่าจะมิคู่สมรสที่ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ล้วนแต่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรในฐานะที่ตนเอง เป็นผู้ประกันตน ส่วนสามีของลูกจ้างหญิงจะใช้สิทธิรับประโยชน์ทดแทนในฐานะเป็นคู่สมรสของ ผู้ประกันตนนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3351/2535 ที่หมายเหตุนี้วินิจฉัยว่าต้องเป็นคู่สมรสที่ ชอบด้วยกฎหมาย คือเป็นสามีภริยาที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3351/2535

นี้ ยังวางหลักเกณฑ์ต่อไปว่าต้องเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายในขณะคลอดบุตร หากคลอดบุตรแล้วจึงจดทะเบียนสมรสก็ไม่ทำให้มีสิทธิได้ประโยชน์ทดแทน ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรนั้น มีหลายประเภทตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 66 คือ(1) ค่าตรวจและรับฝากครรภ์ (2) ค่าบำบัดทางการแพทย์ (3) ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์ (4) ค่าทำคลอด (5)ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล(6) ค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลทารกแรกเกิด (7) ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย และ (8) ค่าบริการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกันสังคม ซึ่งคณะกรรมการแพทย์ได้กำหนดให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในการคลอดบุตรเป็นการเหมาครรรภ์ละ 2,500 บาท ต่อมาเพิ่มเป็นครรรภ์ละ 3,000 บาท ประการที่สี่ ลูกจ้างหญิงนั้นมีสิทธิได้เงินทดแทนการขาดรายได้ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 ระยะเวลาที่ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่แรกที่ต้องหยุดงานตามคำสั่งของแพทย์จนถึงวันสุดท้ายที่แพทย์กำหนดให้หยุดงาน แต่มีเงื่อนไขว่าหากผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับค่าจ้างจากนายจ้างในระหว่างหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือมีสิทธิตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานสัญญาจ้างแรงงาน หรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างแล้วแต่กรณีผู้ประกันตนไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจนกว่าสิทธิได้รับค่าจ้างนั้นสิ้นสุดลงจึงจะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนดังกล่าวเท่าระยะเวลาที่คงเหลือ กล่าวโดยสรุปก็คือลูกจ้างหญิงนั้นมีสิทธิได้รับค่าจ้างจากนายจ้างตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงานข้อ 18 จำนวน 45 วัน ช่วงดังกล่าวจะรับเงินทดแทนจากสำนักงานประกันสังคมไม่ได้ ต้องรับเมื่อสิทธิได้รับค่าจ้างสิ้นสุดลงแล้ว คือนับแต่วันที่ 46 ถึงวันที่ 60(พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533มาตรา 67 วรรคแรก กำหนดให้สิทธิได้เงินทดแทนการขาดรายได้ไม่เกิน 60 วัน) ช่วงตั้งแต่วันที่ 46-60 นั้น ลูกจ้างหญิงนั้นต้องหยุดงานตามคำสั่งแพทย์ คือต้องมีคำสั่งแพทย์ให้หยุดจึงจะมีสิทธิได้เงินทดแทน ขณะนี้รัฐบาลกำลังเสนอแก้กฎหมายเพื่อให้ลูกจ้างได้เงินทดแทนการขาดรายได้จนถึง 90 วัน จำนวนเงินทดแทนการขาดรายได้ ให้คิดในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างทั้งนี้ไม่เกินวันละ 250 บาท (พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533มาตรา 46 วรรคสุดท้าย ให้เก็บเงินสมทบไม่เกินวันละ 500 บาท ครึ่งหนึ่งของ 500 บาท เท่ากับ 250 บาท) ลูกจ้างหญิงซึ่งเป็นผู้ประกันตน ไม่ว่าจะมิใช่คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ย่อมมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ หากเข้าใจเนื้อหาของกฎหมาย กล่าวคือได้ส่งเงินสมทบมาครบ 210 วัน ตามมาตรา 65 ปัญหามีว่า ลูกจ้างชายซึ่งเป็นผู้ประกันตน มีภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขณะภริยาไปคลอดบุตรยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส หลังจากคลอดบุตรแล้วจึงไปจดทะเบียนสมรส และภริยาของลูกจ้างชายผู้ประกันตนนั้นต้องนอนพักรักษาตัว เนื่องจากการคลอดต่อมา ซึ่งต้องจ่ายค่ายาการรักษาพยาบาล ค่าเวชภัณฑ์ ค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลทารกค่ากินอยู่และค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาล ลูกจ้างชายผู้ประกันตนจะเรียกประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรจำนวน 3,000 บาท จากสำนักงานประกันสังคมได้หรือไม่ เห็นว่า ขณะที่ภริยา ของลูกจ้างชายผู้ประกันตนต้องรักษาตัวอยู่นั้นก็เนื่องจากการคลอดบุตร และขณะนั้นเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้างชายผู้ประกันตนแล้วและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวก็เป็นประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรตามมาตรา 66 ซึ่งได้จ่ายไปจริง ลูกจ้างชายผู้ประกันตนซึ่งเป็นสามีน่าจะมีสิทธิได้ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรจากสำนักงานประกันสังคมซึ่งเหมาจ่ายเป็นเงิน 3,000 บาท. รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์.คำพิพากษา: โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคมพ.ศ. 2533

เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ต่อสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัย แต่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าคลอดบุตรเนื่องจากมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัย โจทก์เห็นว่า คำว่าคู่สมรสตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 นั้นมีความหมายเพียงว่า ชายหญิงที่อยู่กินเป็นสามีภริยากันตามประเพณีเท่านั้นขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลย และให้จำเลยจ่ายเงินค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน 2,500 บาทจำเลยให้การด้วยว่าจำเลยไม่ต้องจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนค่าคลอดบุตรให้แก่โจทก์ เนื่องจากขณะที่ภริยาโจทก์คลอดบุตรภริยาของโจทก์ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคู่สมรสของโจทก์วันนัดพิจารณาและนัดสืบพยานโจทก์ โจทก์และจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงกันว่า ขณะที่โจทก์ยื่นคำขอรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร โจทก์ทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทนิมิตสุโขทัย จำกัด และโจทก์เป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 โดยจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมาแล้วไม่น้อยกว่า 210 วัน และโจทก์มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร ตามที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 กำหนดไว้สำหรับกรณีคลอดบุตร คณะกรรมการแพทย์กำหนดให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนอัตราเหมาจ่ายเป็นเงิน 2,500 บาท เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรเนื่องจากนางนฤมล ธิปกรวรรกุล ภริยาของโจทก์คลอดบุตรตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2534 ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรตามคำขอเนื่องจากนางนฤมลมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน รายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 3 โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2535 โจทก์ได้รับทราบคำสั่งคณะกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 4 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบคำสั่งของคณะกรรมการอุทธรณ์ โจทก์ได้จดทะเบียนสมรสกับนางนฤมลเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 และนางนฤมลคลอดบุตรเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2534 โจทก์และจำเลยไม่ติดใจสืบพยานศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "แม้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายอย่างไรดังที่โจทก์อุทธรณ์ก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในกฎหมายจึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติ มาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกรณีนี้ก็คือบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวซึ่งมีบทบัญญัติถึงคำว่า "คู่สมรส" อยู่ในมาตรา 1452, 1453 และ มาตรา 1459 ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยเงื่อนไขการสมรสโดยมาตรา 1452 บัญญัติว่า "ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้" มาตรา 1453 บัญญัติว่า "หญิงที่สามีตายหรือที่การสมรสสิ้นสุดลงด้วยประการอื่นจะทำการสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการสมรสได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามร้อยสิบวัน เว้นแต่...(2) สมรสกับคู่สมรสเดิม..."และมาตรา 1459 บัญญัติว่า "การสมรสในต่างประเทศระหว่างคนที่มีสัญชาติไทยด้วยกันหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย จะทำตามแบบที่กำหนดไว้

ตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศไทยนั้นก็ได้ ในกรณีที่คู่สมรสประสงค์จะจดทะเบียน
ตามกฎหมายไทย ให้พนักงานทูตหรือกงสุลไทยเป็นผู้รับจดทะเบียน" ซึ่งคำว่า "คู่สมรส" ใน
บทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าหมายถึงชายหญิงที่ทำการสมรสกันและการสมรสที่ว่านั้นจะต้อง
เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 1457 ที่บัญญัติว่า"การสมรสตามประมวลกฎหมายนี้จะมีได้
เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น" ดังนี้ จะเห็นได้ว่าชายหญิงที่จะเป็นคู่สมรสกันตามบทบัญญัติ
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นจะต้องสมรสกันโดยจดทะเบียนสมรสด้วย ดังนั้นคำว่า
"คู่สมรส" ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กล่าวมาแล้วจึงหมายถึงสามี
ภรรยาซึ่งจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า "คู่สมรส" ตามพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน
ตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่นางนฤมลภริยาโจทก์คลอดบุตร โจทก์และนางนฤมลยังไม่ได้
จดทะเบียนสมรสกัน นางนฤมลจึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีที่
นางนฤมลคลอดบุตร ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยอุทธรณ์
ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน. คู่ฉบับยังฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ 3351/2535นาย อุกฤษณ์ กฤตธนธ์ รัศมีโจทก์สำนักงาน ประกัน สังคมจำเลย ป.พ.พ.
ม. 4, ม. 1457 พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 ม. 65แม่ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะไม่ได้
ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายว่าอย่างไร แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำใน
จดหมาย จึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า"คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง
ตามบทบัญญัติ มาตรา 4แห่ง ป.พ.พ. คือ มาตรา 1552,1553 และ 1559 ซึ่งหมายถึงสามีภรรยาที่
จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า คู่สมรสตามพ.ร.บ. ประกันสังคม มาตรา 65
วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายด้วยเช่นกัน
ขณะที่น.ภริยาโจทก์คลอดบุตรโจทก์และ น. ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน. จึงไม่ใช่คู่สมรสของ
โจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีที่ น. คลอดบุตร.โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็น
ผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคมพ.ศ. 2533 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์
ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ต่อสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัย แต่
สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าคลอดบุตรเนื่องจากมิได้
เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก
โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมาคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยืน
ตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยโจทก์เห็นว่า คำว่าคู่สมรสตามพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ.2533นั้นมีความหมายเพียงว่า ชายหญิงที่อยู่กันเป็นสามีภรรยากันตามประเพณี
เท่านั้นขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของจำเลย และให้จำเลยจ่ายเงินค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่
โจทก์ เป็นเงินจำนวน 2,500 บาทจำเลยให้การด้วยวาจาว่า จำเลยไม่ต้องจ่ายเงินประโยชน์ทด
แทนค่าคลอดบุตรให้แก่โจทก์ เนื่องจากขณะที่ภริยาโจทก์คลอดบุตรภริยาของโจทก์ยังไม่ได้
จดทะเบียนสมรสกับโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคู่สมรสของโจทก์วันนัดพิจารณาและนัดสืบพยาน
โจทก์ โจทก์และจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงกันว่า ขณะที่โจทก์ยื่นคำขอรับเงินประโยชน์ทดแทน
กรณีคลอดบุตร โจทก์ทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทนิมิตสุโขทัย จำกัด และโจทก์เป็นผู้ประกันตน
ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 โดยจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมาแล้วไม่
น้อยกว่า 210 วัน และโจทก์มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร ตามที่

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 กำหนดไว้สำหรับกรณีคลอดบุตร คณะกรรมการแพทย์กำหนดให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนอัตราเหมาจ่ายเป็นเงิน 2,500 บาท เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 โจทก์ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร เนื่องจากนางนฤมล ที่ปกรวรรกุล ภริยาของโจทก์คลอดบุตรตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยมีคำสั่งเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2534 ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิรับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรตามคำขอเนื่องจากนางนฤมลมิได้เป็นคู่สมรสของผู้ประกันตน รายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 3 โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ต่อมา เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2535 โจทก์ได้รับทราบคำสั่งคณะกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสุโขทัยว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับเงินประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 4 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบคำสั่งของคณะกรรมการอุทธรณ์ โจทก์ได้จดทะเบียนสมรสกับนางนฤมลเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2534 และนางนฤมลคลอดบุตรเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2534 โจทก์และจำเลยไม่ติดใจสืบพยาน ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า "แม้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "คู่สมรส" ว่ามีความหมายอย่างไรดังที่โจทก์อุทธรณ์ก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นถ้อยคำในกฎหมายจึงต้องแปลความหมายโดยเทียบเคียงกับคำว่า "คู่สมรส" ในกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามบทบัญญัติมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกรณีนี้ก็คือบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวซึ่งมีบทบัญญัติถึงคำว่า "คู่สมรส" อยู่ในมาตรา 1452, 1453 และ มาตรา 1459 ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยเงื่อนไขการสมรสโดยมาตรา 1452 บัญญัติว่า "ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้" มาตรา 1453 บัญญัติว่า "หญิงที่สามีตายหรือที่การสมรสสิ้นสุดลงด้วยประการอื่นจะทำการสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการสมรสได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามร้อยสิบวัน เว้นแต่...(2) สมรสกับคู่สมรสเดิม..." และมาตรา 1459 บัญญัติว่า "การสมรสในต่างประเทศระหว่างคนที่มีสัญชาติไทยด้วยกันหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย จะทำตามแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศนั้นก็ได้ ในกรณีที่คู่สมรสประสงค์จะจดทะเบียนตามกฎหมายไทยให้พนักงานทูตหรือกงสุลไทยเป็นผู้รับจดทะเบียน" ซึ่งคำว่า "คู่สมรส" ในบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเห็นได้ว่าหมายถึงชายหญิงที่ทำการสมรสกันและการสมรสที่ว่านั้นจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 1457 ที่บัญญัติว่า "การสมรสตามประมวลกฎหมายนี้จะมีได้เฉพาะเมื่อได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น" ดังนี้ จะเห็นได้ว่าชายหญิงที่จะเป็นคู่สมรสกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นจะต้องสมรสกันโดยจดทะเบียนสมรสด้วย ดังนั้นคำว่า "คู่สมรส" ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กล่าวมาแล้วจึงหมายถึงสามีภริยาซึ่งจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายเท่านั้น คำว่า "คู่สมรส" ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก จึงต้องหมายถึงสามีภริยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายด้วยเช่นกัน ขณะที่นางนฤมลภริยาโจทก์คลอดบุตร โจทก์และนางนฤมลยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน นางนฤมลจึงไม่ใช่คู่สมรสของโจทก์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 65 วรรคแรก โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีที่นางนฤมลคลอดบุตร ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยอุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน.

ชวลิต พรายภู · ตัน เวทไว · ราเชนทร์ จัมปาสุต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/3351/2535>